

- психічний тиск до моральності людини (1,8 %);
- не змогли відповісти на запитання (13,2 %).

Таким чином, більшість опитуваних вбачає суть психологічного впливу на особу у методах переконання, навіювання, нав'язування власної думки, задля досягнення власної мети. Фактично, більшість слідчих, розглядають застосування прийомів психологічного впливу в рамках не допустимих його норм під час проведення слідчої дії, наприклад допиту. Розуміння слідчими основ психологічного впливу, на нашу думку є поверхневим, оскільки розцінюється, переважно тільки зі сторони негативного впливу на особу, щодо якої застосовуються прийоми психологічного впливу.

В подальшому, наше дослідження направлене на більш детальне розуміння слідчими суті проблеми використання у своїй роботі методів та прийомів психологічного впливу.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : наказ М-ва юстиції України від 08.10.1998 № 53/5. *Офіційний вісник України*. 1998. № 46. Ст. 72.

Отримано 01.03.2019

УДК [159.9:351.74](082)

Оксана Миколаївна ВОЛУЙКО,

*провідний науковий співробітник відділення методичного забезпечення
освітнього процесу навчально-наукового інституту № 1*

Національної академії внутрішніх справ (м. Київ),

 <https://orcid.org/0000-0002-3723-5415>

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО ІННОВАЦІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Психологічна готовність працівників поліції до інновацій розглядається як важлива умова успішного здійснення їх професійної діяльності, яка здатна сформувати особистісний ресурс в умовах постійних соціальних змін. Зазначено, що готовність до інноваційної правоохоронної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у поліцейського мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення професійних цілей, здатності до рефлексії.

Актуальність зазначеної проблеми за сучасних умов державотворення зумовлена помітним поворотом до людини у зв'язку з новими реаліями буття та об'єктивною потребою в переході до нової

системи суспільних відносин. Кожне оновлення суспільства, а тим більше його радикальна перебудова – суперечливий, складний і тривалий процес, пов'язаний з пошуком нових шляхів, засобів здійснення перетворень в усіх сферах життєдіяльності людей, що зумовлює необхідність творчої участі в цьому процесі всіх членів суспільства. Значною мірою кінцевий успіх реформ визначають суто психологічні чинники: здатність працівників подолати власну інерцію і навчитися працювати в нових умовах.

До керівників поліцейських підрозділів висувається неабиякі вимоги до здійснення ними ефективної управлінської діяльності, яка забезпечить належне виконання підпорядкованими працівниками якісних професійних обов'язків. Психологічна готовність до інноваційної діяльності у представників керівної ланки поліції забезпечує ефективну реалізацію стратегії захисту особистості та суспільства. Стрімкий розвиток правоохоронної системи висуває нові вимоги до особистісних якостей своїх працівників. Перетворення у правоохоронній сфері характеризуються своєю інноваційністю та орієнтацією на світове співтовариство, тому потребують якісно нових рис у працівників поліції. Дана обставина висуває нові вимоги до ефективної реалізації поліцейськими своєї професійної діяльності, шляхом формування психологічної готовності правоохоронцями інтегрувати нововведення у власний життєвий та професійний досвід.

Вивченням інноваційних процесів займалася велика кількість дослідників, які наголошували, що результатами даних нововведень є зміни у світогляді особистості, стилі мислення та перетворенні способів діяльності.

В. В. Пантелеєва розглядає психологічну готовність до інноваційної діяльності в особистісно-діяльнісному аспекті, що передбачає вивчення тих сторін особистості, які в цілісності забезпечують можливість ефективного виконання даного виду діяльності. Так чи інакше, інноваційна готовність представлена у всіх підструктурах особистості: спрямованості, здібностях, характері в аспекті їх впливу на процес і результат діяльності [3, с. 58].

Формування психологічної готовності до інноваційної діяльності повинно забезпечуватися за допомогою цілеспрямованого та систематизованого комплексу заходів, що здійснюється в межах психолого-педагогічного процесу в органах та підрозділах. О. В. Волошина, досліджуючи психологічні чинники ефективного управління інноваційним процесом в ОВС, зазначає, що дослідження останніх років свідчать, що успішне впровадження інновацій на всіх етапах пов'язані не тільки з успіхами; виникають й певні організаційні, технічні, соціально-психологічні проблеми [2, с. 86].

Професійна готовність є закономірним результатом спеціальної підготовки, самовизначення, освіти й самоосвіти, виховання й самовиховання. Це – психічний, активно-дієвий стан особистості, складна її якість, система інтегрованих властивостей. Така готовність регулює діяльність, забезпечує її ефективність. Однією з важливих якостей поліцейського, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності.

Не менш гострими є проблеми адаптації нововведення до нових умов. Часто механічне перенесення призводить до втрати змісту і глибини суті інновації, що нерідко має наслідком її дискредитацію, розчарування багатьох людей, породжує нову хвилю консерватизму.

Готовність у процесі адаптації до інноваційної діяльності може підтримуватися за допомогою: 1) управлінського впливу керівника на підлеглих; 2) застосування методів саморегуляції. Успішність інноваційної діяльності передбачає, що поліцейський усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі правоохоронної діяльності не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення поліцейського в інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності.

Готовність до інноваційної правоохоронної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у поліцейського мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення професійних цілей, здатності до рефлексії.

Вона є основою активної суспільної і професійної позиції суб'єкта, яка спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності.

Інноваційна компетентність поліцейського – система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей, що забезпечує ефективність використання нових технологій у правоохоронній діяльності [1, с. 22].

Готовність до інноваційної діяльності є внутрішньою силою, що формує інноваційну позицію особистості. За структурою це складне інтегративне утворення, яке охоплює різноманітні якості, властивості, знання, навички особистості. Як один із важливих компонентів професійної готовності, вона є передумовою ефективної діяльності поліцейського, максимальної реалізації його можливостей. Джерела готовності до інноваційної діяльності сягають проблематики особистісного розвитку, професійної спрямованості, професійної освіти, виховання й самовиховання, професійного самовизначення поліцейського.

Список бібліографічних посилань

1. Борисюк О. М. Психологічні особливості розвитку управлінської компетентності у майбутніх офіцерів національної поліції України : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.09. Харків, 2017. 314 с.

2. Волошина О. В. Психологічні чинники ефективного управління інноваційним процесом в ОВС // Соціально-психологічне забезпечення правоохоронної діяльності: теоретичні та прикладні аспекти : матеріали II наук.-практ. конф. (м. Харків, 19 берез. 2010 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Навч.-наук. ін-т психології, менеджменту, соціальних та інформаційних технологій, каф. прикладної психології. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2010. С. 83–88.

3. Пантелеєва В. В. Возможности психологической диагностики инновационной готовности личности и организации. *Вестник российского университета дружбы народов*. 2011. № 3. С. 56–61.

Отримано 01.03.2019

УДК 159.9:343.91-058.56

Ольга Анатоліївна ГЕРАСИМЕНКО,

*старший науковий співробітник Харківського науково-дослідного
інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса
Міністерства юстиції України*

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗАСУДЖЕНИХ ДО УВ'ЯЗНЕННЯ ЖІНОК ТА ЇЇ МОДЕЛЬ

Проаналізовано поняття гендерної ідентичності, та її моделі, більш адекватної при розгляді особливостей гендерної ідентичності засуджених до ув'язнення жінок. Підкреслена роль внутрішньої особистісної функції самоставлення в становленні відповідної гендерної ідентичності.

Гендер – значущий особистісний вимір в психології. Гендер – це не природна даність, а соціальний конструкт, він передбачає самосвідомість і самовизначення. Разом з тим саме цей аспект психології виявляється найменш чітко розробленим і важким для практичної реалізації. «Еволюційна» зміна термінів і труднощі адекватного перекладу понять «sexual identity» і «gender identity» привели до співіснування протягом ряду років термінів «статева ідентичність», «гендерна ідентичність» і «сексуальна ідентичність». Одні автори використовували їх як синоніми, інші намагалися проводити диференціацію і роз'яснювати, ніж один термін відрізняється від іншого. Разом з тим до цього часу в сучасній науковій літературі з'явився новий термін: «квір-ідентичність». Актуальною залишається задача розібратися з термінологічної плутаниною і не тільки знайти місце термінам в понятійному апараті сучасної психології, а й визначитися з їх практичною цінністю.

Термін «статева ідентичність» поступово відходить в минуле як маркер до розуміння взаємозв'язку біологічної статі та концепції маскулінності/фемінності. На його місце для більшості авторів останнього десятиліття прийшло поняття «гендерної ідентичності».